

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sifre Ḳodesh

‘im targumim u-ve’urim mi-meḥabrim shonim

Sefer Ba-midbar

Landau, Moses I. Landau, Moses I.

Prag, 597 [1836 oder 1837]

ב רבדמב

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-8951

תרגום אשכנזי

ב מ ד ב ר א ב

הַעֲדוֹת: (נד) וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה

(נד) דיא קינדער ישראלים
טהאטען אלזא, וויאדער עווי-
גע משה בעפאהלען האטטע,
זא טהאטען זיא.

שלישי

פ

ב (ה) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־
אֶהֱרֹן לֵאמֹר: (3) אִישׁ עַל־דִּגְלוֹ
בְּאֶתֶת לְבַיִת אֲבֹתָם יַחֲנוּ בְנֵי
יִשְׂרָאֵל מִנֶּגֶד סָבִיב לְאֹהֶל־

ב (ה) דער עוויגע רעדטע
מיט משה אונד אהרן
אונד שפראך: (3) יעדער מאן
פאן דען קינדערן ישראלים
זאלל זיך בייא זיינער פאהגע,
נאך דעם צייטען זיינער פאמי-
ליע, האלטען, אין אייניגער
ענטפערונג זאללען זיא זיך
אום

מועד

תרגום אונקלוס

ר ש י

מִשְׁכַּנְא דְּסִהְדוּחַא: (נד) וַעֲבָדוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
כְּכֹל דְּפִקִּיד יְיָ יַת מֹשֶׁה בֶן עֲבָדוֹ:

ב (ב) באותות. כל דגל יהיה לו אות
מפה לבועה חלויה בו לבנו של
זה לא כלבנו של זה לבנו כל אחד כנוון
אננו הקבועה בחושן ומחוך כך יביר כל
אחד את דגלו. דבר אחר באותות לבית
אבותם באות שמסר להם יעקב אביהם
כשגאזוהו ממלכים שנאמר ויעשו בניו לו
כן כאשר לוס (בראשית נ') יהודה ויששכר
וזולן ישאיהו מן המזרח וראובן ושמעון
וגד מן הדרום נו' כדאיתא בתנחומא בפרשה זו: מנגד. מרחוק מיל כמו שנאמר ביהושע אך
רמוק יהיה ביניכם וביניו כאלפים אמה (יהושע ה') שיוכלו לנוח בשנת משה ואהרן ובניו
והלויים

ב (ה) ומליל יי עם משה ועם אהרן למימר:

ב (ג) גבר על טקסיה באחון לבית אבהתהון

ישרון בני ישראל מלקבל סחור סחור למשבן

ומנא

וגד מן הדרום נו' כדאיתא בתנחומא בפרשה זו: מנגד. מרחוק מיל כמו שנאמר ביהושע אך רמוק יהיה ביניכם וביניו כאלפים אמה (יהושע ה') שיוכלו לנוח בשנת משה ואהרן ובניו והלויים

ב א ו ר

ואח"כ זכור על מנין הלויים מכן חלש שיפדו את הנכורות ומנין השני מכן שלשים שנה הראויים
לעבודת משא והודיעו סדר חנייתם סביב למשכן ועבודת כ"א משלשה בתי אבותם, ואחר שנסדרו
ונקבעו הממנות וזהו השם על קדושתן ולשלש הטמאים מן הממנות:

ב (ב) על דגלו באחח, כל דגל יהיה בו מפה לבועה חלויה בו, לבנו של זה לא כלבנו
של זה, לבנו כל אחד כעין אננו הקבועה בחושן, (ראש"י), וקדמונינו אמרו שהיה בדגל
ראובן לורת אדם, ומזויריים עליו דודאים, ובדגל יהודה לורת אריה כי בו המשילו יעקב,
ובדגל אפרים לורת שור, מטעם בכור שורו, ובדגל דן לורת נשר עד שידמו לכרובים שראם
יחזקאל הנביא. (ראש"ע): מנגד, מרחוק, וביהושע פירש שיעור ההנחקה אך רמוק יהיה
ביניו

ה מ ע ר

ב (ב) באחח, ת"א באחון, כנר העיר החכם הכולל רבי שמואל דוד לולאטו בספרו סיקר
אוהב גר, שנקלח כתוב באת יין ונקלחם באחיו וכחב וכן עקר לפי הנמלא בדניאל (ו' כ"ח).
ויחכן שאין הנדל בין אחיו ובין אחיו שכן הוא לרוב בספר הזהר, דאל"כ ראוי לתקן במקום
אחיותיה (דברים י"א ג') כמו שהוא בכל הספרים, אחותי, לפי הנמלא בדניאל אחותי כמה דברבין
(ג' ל"ג), וגם מאן דאמר אחיו לא משתבש וכן הוא בפולגלוטא אנוירשה אשר לי שנת של"ב (ד"ה).

במוך

ב מ ד כ ר כ

מועד יחנו: (ג) והחנים קדמה
מזרחה דגל מחנה יהודה
לצבאתם ונשיא לבני יהודה
נחשון בן עמינדב: (ד) וצבאו
ופקדיהם ארבעה ושבעים אלף
ושש מאות: (ה) והחנים עליו
מטה יששכר ונשיא לבני
יששכר נתנאל בן צוער:
(ו) וצבאו ופקדיו ארבעה
וחמשים אלף וארבע מאות:
(ז) מטה זבולן ונשיא לבני זבולן

אליאב

ח ר ג ו ט א ש כ נ ו י ז

אום דאן שטיפטסצעלט הע-
רום לאנערן. (ג) געגען
מארגען אונד זאנגען= אויף-
גאנג לאנערן זיך, דיא צור
פאהנע דעם לאנערס יהודה
געהארען, נאך איהרען העע-
רען. דער שטאמפירשט דער
קינדער יהודה, נחשון זאהן
עמינדב. (ד) זיין העער, נעם-
ליך זיינע געמוסטערטען, ווא-
רען אן דער צאהל פיער אונד
זיעבענציג טויזענד ועלס הונ-
דערט. (ה) געבען איהם ליע-
גען, דיא צום שטאממע יששכר
געהארען. דער שטאמפירשט
דער קינדער יששכר, נתנאל
זאהן צוער. (ו) זיין העער,
נעמליך זיינע געמוסטערטען,
אן דער צאהל פיער אונד

פינפציג טויזענד פיער הונדערט. (ז) זאראן דער שטאם זבולן; דער שטאמפירשט דער קינ-
דער

ח ר ג ו ט א ש כ נ ו י ז

זמנא ישרון: (ג) ודישרן קידומא מדינחא
טיקם משרית יהודה לחיליהון ורבא לבני
יהודה נחשון בר עמינדב: (ד) וחיליה

והלויים חונים בסמוך לו: (ג) קדמה.
לפנים הקרוים קדם ואיזו זו כוח מזרחית
והמערכ קרוי אמור:

ראשונה

ומניניהון שבועין וארבעא אלפין ושירת מאה: (ה) ודישרן סמיכין עלוהי
שבטא דיששכר ורבא לבני יששכר נתנאל בר צוער: (ו) וחיליה ומניניהו
חמשיין וארבעא אלפין וארבע מאה: (ז) שבטא דזבולן ורבא לבני זבולן

אליאב

ב א ו ר

בינו וביניכם נאלפים אמה (יהושע ג' ד'). (ג) קדמה מורחה, הוראת מלת קדם על הרוב
היא לז מזרח והנפל לתוספת באור, כן כתב הרד"ק נשרש קדם. וראש"ע פירש תחלת מזרח
כי לבא יהודה נוסע תחלה ואחריו מטה יששכר ואחריו מטה זבולן והיה יהודה תחלת שלשת
השנעים המזרחיים: לצבאחם, הכנוי שנ על החונים, ואמר לכנאחם מן הנפרד לבאות
לשון רבים כי כל שנט ושנט לבא גדול הוא: (ד) וצבאו, של הנשיא הנזכר: ופקדיהם,
כתב הראש"ע ופקדיהם או ופקדיו (האזור במטה יששכר וזבולן) אין הפרש ביניהם, ופירשו
המפרשים כי ופקדיהם שנ על החונים ופקדיו שנ על הדגל, עד כאן. וזוהר נתון כמו שאמר
המתרגם האשכנזי שמלת ופקדיהם שנה על הלכא, כי לבא שם כללי הוא ויתכן לומר עליו
בלשון רבים ובלשון יחיד כמו במלת עם לפעמים יאמר בלשון יחיד ופעמים בלשון רבים,
העם ההולכי' (ישעי' ע' א'): (ח) והחנים עליו, ת"א דסמיכין ליה (כ"ל סמיכין עלוהי) וכן מחרגס
בלשון

חרגום אשכנזי

דער זכילן אליאב זאָהן הילון .
(ח) זיין העער , נעהמליך זיין
נע געמוסטערטן , אן דער
צאהל זעבען אונד פֿינציג
טיווענד פֿיער הונדערט .
(ט) אללע געמוסטערטערעם
לאַגערס יהודה , אן דער
צאהל הונדערט זעכס אונד
צענציג טיווענד פֿיער הונד
דערט , נאך איהרען העע-
רען ; ריעזע זאללען ביים צוגע
דיא ערשטען זיין : (י) דיא פֿאה-
נע דעם לאַגערס ראובן לאַ-
גערטויך געגען מיטטאג נאך
איהרן העערען דער שטאַמם-
פֿירשט דער קינדער ראובן ,
אליצור זאָהן שדיאור : (יא) זיין
העער , נעהמליך זיינע געמו-
סטערטען . אן דער צאהל זעכס
אונד פֿיערציג טיווענד פֿינף
הונדערט . (יב) נעבען איהם
לאַגערן זיך דער שטאַם
שמעון ; דער שטאַמפֿירשט

ב מ ד ב ר ב

אליאב בן-חלון : (ח) זצבאו
וסקדיו שבעה והמשים אלף
וארבע מאות : (ט) כל-הפקדים
למחנה יהודה מאת אלף
ושמנים אלף וששת-אלפים
וארבע-מאות לצבאתם ראשנה
יסעו : (י) דגל
מחנה ראובן תימנה לצבאתם
ונשיא לבני ראובן אליצור
בן-שדיאור : (יא) זצבאו וסקדיו
ששה וארבעים אלף וחמש
מאות : (יב) והחונם עליו מטה
שמעון ונשיא לבני שמעון
שלמיאל בן-צורישדי : (יג) זצבאו

וסקדיהם
דער קינדער שמעון , שלמיאל זאָהן צורישדי : (יג) זיין העער , נעהמליך דיא געמוסטערטען ,

ר ש י

(ט) ראשונה יסעו . כשרואין הענן מסתלק
חוקעין ככהניס בחולרות ונוסע מחנה
יהודה תחלה וכשהולכים הולכים בדרך
חנייתן הלויים והעגלות באמצע דגל יהודה
במזרח ושל ראובן בדרום ושל אפרים
בשערב ושל דן בלפון :

אז חרגום אונקלוס

אליאב בר חלון : (ח) וחיליה ומניניהוי
חזשין ושבעא אלפין וארבע מאה :
(ט) כל מניניה למשרית יהודה מאה
וחמנן ושיחא אלפין וארבע מאה לחיליהון
בקדמיחא גטלין : (י) טיקם משרית

ראובן דרומא לחיליהון ורבא לבני ראובן אליצור בר שדיאור :
(יא) וחיליה ומניניהי ארבעין ושיחא אלפין וחמש מאה : (יב) ודשרן סמיכון
עלוהי שבטא דשמעון ורבא לבני שמעון שלמיאל בר צורישדי : (יג) וחיליה
ומניניהון

ב א ו ר

בלשון אשכנזי : (ט) ראשנה יסעו , ולא אמר כראשונה כי היא חואר הסעל ר"ל בנסיעה הראשונה
יסעו : (י) חימנה , מגזרת ימין והוא לך דרום : (יב) בן רעואל , הוא רעואל הזכר למעלה
ונתחלפו

כ מדבר כ

וּפְקַדֵיהֶם הַשְּׁעָה וְחַמְשִׁים אֶלֶף
וְשֵׁשׁ מֵאוֹת: (י) וּמִטָּה גַד וְנִשְׂיָא
לְבָנֵי גַד אֶלְיָסָף בֶּן־רְעוּאֵל:
(טו) וַצַּבָּאוֹ וּפְקַדֵיהֶם חֲמִשָּׁה
וְאַרְבַּעִים אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת
וְחַמְשִׁים: (טז) כָּל־הַפְּקָדִים
לְמַחֲנֵה רְאוּבֵן מֵאֵת אֶלֶף וְאַחַד
וְחַמְשִׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע־מֵאוֹת
וְחַמְשִׁים לְצַבָּאתָם וּשְׁנַיִם
יָכֶעוּ: (יז) וְנָסַע אֹהֶל־
מֵעַד מַחֲנֵה הַלְוִיִּם בְּתוֹךְ הַמַּחֲנֵה

באשר

הרגום אשכנזי ח

אז דער צאהל ניין אונד פינפֿ-
ציג טויזענד דרייא הינדערט .
(י) אונד דער שטאם גר ;
דער שטאמסֿפֿירשט דער קינ-
דער גר אליסף זאָהן רעואל ;
(טו) זיין העער, געהמליך דיא
געמוסטערטען דעס זעלבען אן
דער צאהל פינף אונד פֿיער-
ציג טויזענד זעכס הינדערט
אונד פינפֿציג. (טז) אללע
געמוסטערטען דעס לאגערס
ראובן און דער צאהל הינדערט
איון אונד פינפֿציג טויזענד
פֿיער הינדערט אונד פינפֿציג
נאך איהרען העערען זאָהל
לען ביים צוגע דיא צווייטען
זיין. (יז) היערויף ציעהט דאָן
שטיפֿטס צעלם, געהמלך דאָן
לאגער דער לויס, מיטטען און
רען

הרגום אונקלוס

וּמִנִּיחֵיהוֹן חֲמִשִּׁין וְחִשְׁעֵ אֶלְפִין וְחֵלֶת מָאָה: (יז) וְנָסַע אֹהֶל שְׁנֵי דְגָלִים
הַלְלוּ: כֹּאשֶׁר יִחַוּ כֵן יִסְעוּ. כְּמוֹ שְׁפִירְשָׁתִי
(י) וְשִׁבְמָא דְגָד וְרַבָּא לְבָנֵי גַד אֶלְיָסָף בֶּר
הַלִּיכְתָן בְּמַחֲנֵיתָן כָּל דְגָל מֵהַלָךְ לְרוּחַ
רְעוּאֵל: (טו) וְחִילִיָהּ וּמִנִּיחֵיהוֹן אַרְבַּעִין
וְחֲמִשָּׁה אֶלְפִין וְשִׁירַת מָאָה וְחֲמִשִּׁין: (טז) כָּל מִנִּיחֵיָהּ לְמִשְׁרֵית רְאוּבֵן
מָאָה וְחֲמִשִּׁין וְחָד אֶלְפִין וְאַרְבַּע מָאָה וְחֲמִשִּׁין לְחִילִיָהּ בְּחֲנִייתָהּ
בְּמִלִּין: (יז) וְנָטִיל מִשְׁבֵּן זְמָנָה מִשְׁרֵית לְיוֹאָבִי בְּגוֹ מִשְׁרֵיתָהּ
כמא

באור

ונתחלפו האותיות הדומות במכתב, או שהיו לו אלה שני שמות: (טז) ושגים יסעו, הוא מואר
הנוסעים וכן ושלשים יסעו, וכל"א (לזויטען, דרוטטען): (יז) ונסע אהל מועד מחנה הלויס,
שיעורו אהל מועד שהוא מחנה הלויס: בחוך המחנות, לאחר שני הדגלים הללו, (יז) על
כרחו לומר שכוונת הרב ז"ל על הקהתיס נושאי המקדש, כי הם נסעו לאחר מסע שני דגלים,
אחרי שני גרשון ומררי נשאי המשכן נסעו אחר נסיעת יהודה קודם נסיעת ראובן וכן הוא בפרשת
בהעלותך ויסע דגל מחנה יהודה וגו' והורף המשכן ונסעו בני גרשון ובני מררי, ואחר זה אחר ונסע
דגל מחנה ראובן ואז נסעו הקהתיס קודם דגל אפרים. וכן פירש"י ז"ל בעלמו בפרשת בהעלתך עין
סס

המעמר

(יז) בחוך המחנות, בנו מִשְׁרֵיתָהּ כן הוא ברוב ספרים עתיקים והוא לשון ימיד והמכס דש"ל
הגיה כפי ספרים אחרים מִשְׁרֵיתָהּ וכן נסמך (כסוק ל"ג) ונפרשת בהעלתך מאסף לכל המחנות
(י"ב"ה) ע"ג נספרו היקר; ולדעתי בא התרגום בג' מקומות האלה כל"י ככוונת סוד המסורה
יען

תרגום אשכנזי

ב מ ד כ ר ב

דען לאנערן; זא וויא זיא ליע= גען, זא זאללען ויא ציעהען, יעדער אן ויינעם ארטע אונ- טער איהרען פאהנען. (יח) דיא פאהנע דעס, לאגערס אפרים נאך איהרען העערען לא- גערט זיך נענען אבענד; דער שטאמטפירשט דער קינדער אפרים, אלישמע זאהן עמיהוד. (יט) זיין העער, נעהמליך דיא געמוסטערטען דעסועלבען, אן דער צאהל פיער=

כאשר יחנו כן יסעו איש על ידו לדגליהם: ס (יח) דגל מחנה אפרים לצבאתם ימה ונשיא לבני אפרים אלישמע בן עמיהוד: (יט) וצבאו ופקדיהם

ארבעים

נעהמליך דיא געמוסטערטען דעסועלבען, אן דער צאהל פיער=

תרגום אונקלוס

ר ש י י

הקבועה לו: על ידו. על מקומו ואין לשון יד זו ממשמעו רוח של ליד קרוי על ידו הסמוכה לו לכל הושטת יד אינש"ן אי"ש כלע"ז:

ועליו

כמא דשרן בן נטלין גבר על אחריה לטיקסיהון: (יח) טיקס משרית אפרים לחיליהון מערבא ורבא לבני אפרים אלישמע בר עמיהוד: (יט) וחיליה ומנניהון

ארבעין

ב א ו ר

סס. וראב"ע פירש בחוך המחנות הנזכרות דהיינו בין מחנה יהודה למחנה ראובן, והכוונה א"כ על בני גרשון ובני מררי נושאי המשכן, וכן פירש הרמב"ן ועיין מה שכתבתי בס' בהעלתך בענין הזה: כאשר יחנו כן יסעו, שב אל המחנות ששם ישראל לא אל מחנה הלויים שהרי חניית בני גרשון במערב היה וחניית מררי בלשון כמו שכתבתי (להלן ג'), ועל כל זה סיו בני גרשון ובני מררי יחדיו בנוסיעתם אחר דגל יהודה, הרי שלא היה סדר נסיעת הלויים כסדר חנייתם, (ראב"ע). והנה כל זה לשטת האומר בקורה היו מהלכין, והיה אם כן סדר הליכתן על הדרך הזה, מחנה יהודה, בני גרשון ומררי, מחנה ראובן, בני קהת, מחנה אפרים, מחנה דן, שכן כתוב בפרשת בהעלתך, ואם כן מטה לוי מקלחן בין יהודה לראובן, ומקלחן בין ראובן לאפרים, אבל למאן דאמר כתיבה היו מהלכין שעור הכתוב בפשוטו, ונסע אהל מועד מחנה הלויים בחוך המחנות, כלומר כאשר יסעו ממקום למקום שאר המחנות יהיו תמיד סביב למחנה הלויים, יהודה מפנים ואפרים מאחור, ראובן מימין ודן משאלל כאשר יחנו כן יסעו, השעור שם בדרך הליכתן ישמרו הסדר הזה, ותמיד יסע מחנה הלויים באמצע המחנות, וכן איחא בירושלמי מ"ד כתיבה מפיך לה מן כאשר יחנו כן יסעו, שכן משמעות פשטות הכתוב, ובפרשת בהעלתך מדבר מן הסדר הזמנים שהם שומרים בעקירתם ממקום חנייה, שאלו יתחילו לעקור ממקומם ולהתנועע, יהודה הראשון בזמן ואחריו גרשון ומררי, ואחר כך ראובן ואחר כך קהת וכולי, שם מתורגס בלשון אשכנז (אויפברעכען) וכאן מתורגס (ליהען): על ידו, על מקומו

ה מ ע מ ר

יען על כלם נמסר חסר וי"ו ודו"ק (ד"ה). על ידו, פי' רש"י על מקומו וכו' על ידו הסמוכה לו לכל הושטית ידו אינש"ן אי"ש כלע"ז. ע"כ. ובכאור בסג"ה כתוב: והוא ענג (ל"ל חנג) סתן עזי, ומתורגס בל"א וזוהין ער רייכען קטן: אמנם אין התרגום מכוון להבלע"ז, הלא כן לועז רש"י ליד אבי (שמואל א' י"ט ג'), ופי' סמך לאבי וענינו בל"א: מן זיינער זייטע. וכן לועז ראו חלקת יואב אל ידי (ש"כ י"ד ל') אינש"ן אי"ש"ט, ופי' סמוך לראוטי, וזהו חנג

במדבר ב

אַרְבָּעִים אֵלֶף וְחָמֵשׁ מֵאוֹת: (כ)
וְעָלוּ מִטָּה מְנַשֶּׁה וְנָשִׂיא
לְבָנֵי מְנַשֶּׁה גְּמֻלִיא בֶן־פְּדָהצֹר:
(כא) וְצַבָּאוֹ וּפְקַדֵיהֶם שְׁנַיִם
וּשְׁלֹשִׁים אֵלֶף וּמֵאוֹת: (כב)
וּמִטָּה בְנֵימָן וְנָשִׂיא לְבָנֵי בְנֵימָן אֲבִידֹן
בֶן־גְּדֵעֹנִי: (כג) וְצַבָּאוֹ וּפְקַדֵיהֶם
חֲמִשָּׁה וּשְׁלֹשִׁים אֵלֶף וְאַרְבַּע
מֵאוֹת: (כד) כָּל־הַפְּקָדִים לְמַחֲנֵה
אֲפֵרַיִם מֵאֵת אֵלֶף וּשְׁמֹנֶת־
אֲלָפִים וּמֵאָה לְצַבָּאתָם וּשְׁלֹשִׁים
יָסֻעוּ: (כה) דָּגַל מַחֲנֵה

תרגום אשכנזי ט

פִּיעֶרְצִיג טוֹיזְעֶנְד פִּינְף הוֹג־
דֶּערט. (כ) נֶעֱבֶען אִיהֶם דֶּער
שְׂטָאָם מְנַשֶּׁה; דֶּער שְׂטָאָמֵם
פִּירֶשֶׁט דֶּער קִינְדֶּער מְנַשֶּׁה
גְּמֻלִיאַל זָאָהֶן פְּדָהצֹר.
(כא) זִיין הֶעֶר, נֶעֱהַמְלִיךְ
דִּיא גֶעמוֹסטֶערטֶען דֶּעס־עוֹלֶם
בֶּען, אִז דֶּער צָאָהַל צוֹוִיאַ
אוֹנְד דְּרִיִּיסִיג טוֹיזְעֶנְד צוֹוִיאַ
הוֹנְדֶּערט. (כב) אוֹנְד דֶּער
שְׂטָאָם בְּנִימָן; דֶּער שְׂטָאָמֵם
פִּירֶשֶׁט דֶּער קִינְדֶּער בְּנִימָן
אֲבִידֹן זָאָהֶן גְּדֵעוֹנִי. (כג) זִיין
הֶעֶר, נֶעֱהַמְלִיךְ דִּיא גֶעמוֹ
סְטֶערטֶען דֶּעס־עוֹלֶם־בֶּען, אִז דֶּער
צָאָהַל פִּינְף אוֹנְד דְּרִיִּיסִיג טוֹי
זֶענְד פִּיעֶר הִינְדֶּערט. (כד) אַלְלֶע
גֶעמוֹסטֶערטֶען דֶּעם לֶאָגֶערס
אֲפֵרַיִם, הוֹנְדֶּערט אוֹנְד אַלֶּט
טוֹיזְעֶנְד אִיין הוֹנְדֶּערט, נֶאָךְ
דִּיא פֶּאָהֶנֶע דֶּעם לֶאָגֶערס

ד

ד

תרגום אונקלוס

אַרְבָּעִין אֲלָפִין וְחָמֵשׁ מֵאָה: (כ) וְדַסְמִיכִין (כ)
עָלוּהִי שְׂבָטָא דְּמְנַשֶּׁה וְרַבָּא לְבָנֵי מְנַשֶּׁה
בְּמִלְיָאֵל בֶּר פְּדָהצֹר: (כא) וְחִילִיָּהּ וּמְנַיְנִיָּהוּן תְּלָתִין וְחָרִין אֲלָפִין וּמֵאוֹת:
(כב) וְשְׂבָטָא דְּבְנֵימָן וְרַבָּא לְבָנֵי בְנֵימָן אֲבִידֹן בֶּר גְּדֵעוֹנִי: (כג) וְחִילִיָּהּ
וּמְנַיְנִיָּהוּן תְּלָתִין וְחָמֵשׁ אֲלָפִין וְאַרְבַּע מֵאָה: (כד) כָּל מְנַיְנִיא לְמִשְׁרֵית אֲפֵרַיִם
מֵאָה וְחָמֵי אֲלָפִין וּמֵאָה לְחִילִיָּהוּן בְּחִלְתִּיתָא גְּמֻלִין: (כה) טִיבְקַם מִשְׁרֵית

ד

באור

מקומו, ואין לשון יד זו ממזעור רוח של לכו קרוי על ידו הסמוכה לו לכל הושתת ידו, אינשו"ן
איש"א כלב"ז. (רש"י), והוא (ענגסא"ן עז"י, ובלשון אשכנז ווקהין ער רייכען קאפן):
וצבאו

המעמר

זכב ועזי ותרגומו כל"א זן וייכער בעקוועאליקייט, כי המקום שאלס יכול לעשות בו כנסת, הוא
רשותו, וענינו: ביהו איינעק חייגענטהווע, וכן כוונת רש"י כאן: רוח הסמוכה לו, והו המקום
המיועד לו (חויף זיינעק פֿאָסטען) וכן ת"א על אחריה, ושיעור רחבת המקום להושיט ידו
לכל לכו ורמז לו. (ד"ה)

דן צפנה לצבאתם ונשיא לבני
 דן אחיעזר בן עמישדי: (כו) וצבאו
 ופקדיהם שנים וששים אלף
 ושבע מאות: (כז) והחגים ערו
 מטה אשר ונשיא לבני אשר
 פגעיאל בן עכרון: (כח) וצבאו
 ופקדיהם אחד וארבעים אלף
 וחמש מאות: (כט) ומטה נפתלי
 ונשיא לבני נפתלי אחירע בן
 עינן: (ל) וצבאו ופקדיהם שלשה
 וחמשים אלף וארבע מאות:
 (לא) כל הפקדים למחנה דן מאת

דן לאגערט זיך געגען מיט
 טערנאכט נאך איהרען העע-
 רען; דער שטאמפֿירשט דער
 קינדער דן אחיעזר זאָהן
 עמישדי. (כו) זיין העער, נעט-
 ליד דיא געמוסטערטען דעם
 זעלבען. און דער צאהל צווייא
 אינד זעכציג טויזענד זיעבען
 הונדערט. (כז) נעבען איהם
 לאגערן זיך דער שטאם אשר;
 דער שטאמפֿירשט דער קינ-
 דער אשר, פגעיאַל זאָהן עכרון;
 (כח) זיין העער, נעהמליך דיא
 געמיסטערטען דעס זעלבען און
 דער צאהל איין אינד פֿיער-
 ציג טויזענד פֿינף הונדערט.
 (כט) אונד דער שטאם נפתלי;
 דער שטאמפֿירשט דער קינ-
 דער נפתלי, אחירע זאָהן
 עינן; (ל) זיין העער, נעהמ-

ליד דיא געמוסטערטען דעס זעלבען, און דער צאהל דרייא אונד פֿינפֿציג טויזענד
 פֿיער הונדערט. (לא) אללע געמוסטערטען דעם לאגערס דן און דער צאהל הונדערט
 זע-

תרגום אונקלוס

דן ציפונא לחיליהון ורבא לבני דן אחיעזר בר עמישדי: (כו) וחיליה ומניניהון
 שיתין וחרין אלפין ושבע מאה: (כז) ודשרן סמיכין עלוהי שקבא דאשר ורבא
 לבני אשר פגעיאַל בר עכרון: (כח) וחיליה ומניניהון ארבעין וחד אלפין
 וחמש מאה: (כט) ושקבא דגפחלי ורבא לבני נפתלי אחירע בר עינן: (ל) וחיליה
 ומניניהון חמשים ותלתא אלפין וארבע מאה: (לא) כל מנינא למשרית דן מאה

וחמשים

ב א ו ר

(ל) וצבאו ופקדיהם וגו' (לא) כל הפקדים וגו', הם דברי השם אל משה נמשך אל וידבר ה' אל
 משה ואל אהרן (שנתחלת זאת הכרעה, ונאורו כל פקודי המחנות שהיו במספר תר"ג אלף
 תק"ג יחזו איש על דגלו) כי לא מנאום עתה פעם אחרת. (רמב"ן), וכתב עוד והזכיר גל
 זה להודיע שמימי המנון (שהיה בלחוד למדע) עד שנתקנו המחנות וחזו כן לדגליהם וכן נסעו
 (שהיה בעשרים יום למדע) לא נפקד מהם איש, וזה מעשה גם שלא ימות אחד מכל העם
 הגדול הזה תוך זמן עשרים יום, עכ"ל. וכן כתב הראב"ע:

ואלה

אַלְפֵי וְשִׁבְעָה וְחֲמִשִּׁים אֶלֶף
וְשֵׁשׁ מֵאוֹת לְאַחַרְנָה יִסְעוּ
לְדַגְלֵיהֶם :

פ

(לג) אֵלֶּה פְּקוּדֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
לְבֵית אֲבֹתָם כָּל־פְּקוּדֵי הַמַּחֲנֵה
רְצִבְאָתָם שֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף
וְשִׁלְשֵׁת אֲלָפִים וְחֲמִשׁ מֵאוֹת
וְחֲמִשִּׁים: (לד) וְהַלְוִיִּם לֹא־תִפְקְדוּ
בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי־אֲשֶׁר צִוָּה
יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: (לה) וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי
יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה
אֶת־מֹשֶׁה כִּן־חָנּוּ לְדַגְלֵיהֶם וְכִן
נָסְעוּ אִישׁ לְמִשְׁפַּחְתּוֹ עַל־בֵּית
אֲבֹתָיו:

רביעי

פ

ואלח

זיעכען אונד פֿינפֿציג טויזענד
זעכס הונדערט, דיעזע זינד
ביים צוגע אונטער איהרען
פֿאהנען דיא לעצטען. (לג) דיא
זעס זינד דיא מוסטערונגען
דער קינדער ישראל'ס נאך
איהרען פֿאמיליען; אללע גע-
מוסטערטען דער לאגער נאך
איהרען העערען צוזאמען אן
דער צאהל, זעכס הונדערט
אינד דרייא טויזענד פֿינף הונד-
דערט אונד פֿינפֿציג. (לג) דיא
לויס זינד ניכט מיט געמו-
סטערט וואָרדען אונטער דען
קינדערן ישראל'ס, זאָ וויא
דער עוויגע משה בעפֿאהלען
האָטטע. (לד) דיא קינדער
ישראל'ס טהאָטען אללעס,
וויא דער עוויגע משה בעפֿאָה-
לען האָטטע, זאָ לאַגערטען
זיא זיך אונטער איהרען פֿאָה-
נען, אונד זאָ צאָגען זיא אויס,
יעדער נאך זיינעם געשלעכטע
אונד ביא זינער פֿאָמיליע.
פֿאַל־

תרגום אונקלוס

וְחֲמִשִּׁין וְשִׁבְעָא אֲלָפִין וְשִׁיחַ מָאָה בְּבַחְרִיחָא גְטָלִין לְטַקְסִיחֹן: (לג) אֵלֶּין
מִנְיַנִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְבֵית אֲבֹתָהוֹן כָּל מִנְיַנִי מִשְׁרִיחָא לְחִילִיחֹן שִׁיחַ מָאָה
וְחִלְחָא אֲלָפִין וְחֲמִשׁ מָאָה וְחֲמִשִּׁין: (לד) וְלוֹאֵי לֹא אַחְמַנְיָאוּ בְּגוֹ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
כְּמָא דִּי פִקִּיד יְיָ יַחַד מֹשֶׁה: (לה) וְעַבְדוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל דִּי פִקִּיד יְיָ יַחַד מֹשֶׁה
כִּן שָׂרוּ לְטַקְסִיחֹן וְכִן גְטָלִין גְּבַר לְזַרְעֵיתוּהִי עַל בֵּית אֲבֹתוּהִי:

ואלין

ה ז מ ע מ ר

(לז) לְמִשְׁחַחֲזוֹ, מֵאֵן דַּגְרִיס כַּת"ל לְזַרְעֵיתוּהוֹן מִשְׁחַחֲזוֹ, דְּלֹא כְּתִיב לְמִשְׁחַחֲזוֹ; וּמֵאֵן
דַּגְרִיס לְזַרְעֵיתוּהוֹן מִשְׁחַחֲזוֹ, דְּלֹא כְּתִיב לְמִשְׁחַחֲזוֹ; וְזֵלְסֵי ע"פ הַמִּסְוֵרָה יִתְּנֵן לְהַלְדִּיק לְזַרְעֵיתוּהוֹן
בְּעִנְיַן מִסְוֵרָה הוּוּ כְּמוֹ לְמַעְלָה, שְׁכֵן יוֹנְתָן מִרְגַם וְיִקְרַב אֶת שַׁבַּת בְּנִימָן לְמִשְׁחַחֲזוֹ (ש"א י'
כ"ח) לְזַרְעֵיתוּהוֹן, אַחַשְׁבַּת בְּהַעֲלֵתָךְ (י"א י') נִכְּסָה לְמִשְׁחַחֲזוֹ מִרְגַם לְזַרְעֵיתוּהוֹן
מִמֵּנִי שְׁהַעֲמִיק קָבֵל בְּלִשְׁוֹן רַבִּים וְשֵׁם לֹא הַשְׁמִיט עַל הַמִּסְוֵרָה כֻּלָּל. וְחַכ"ם לְקִיּוּם כֵּאֵן גִּרְסַת
לְזַרְעֵיתוּהִי הַכְּנוּסָה לְפִי קְדוּק הַלְשׁוֹן. (ד"ה)